

Sygn. akt II S 418/18

## POSTANOWIENIE

Dnia 22 lutego 2019 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Barbara Kursa (sprawozdawca)

Sędziowie: SO Renata Stępińska

SO Lucyna Rajchel

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2019 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi R. B.

przy udziale Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa - Podgórze w Krakowie

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym dla Krakowa - Podgórze w Krakowie pod sygn. DzKw 33814-15/18

postanawia:

1. stwierdzić, że w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Krakowa - Podgórze w Krakowie pod sygn. akt DzKw 33814-15/18 nastąpiła przewlekłość postępowania;
2. przyznać od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa - Podgórze w Krakowie na rzecz skarżącej R. B. (...)kwotę 2000 zł (dwa tysiące złotych);
3. oddalić skargę w pozostałej części;
4. nakazać Skarbowi Państwa – Sądowi Rejonowemu dla Krakowa – Podgórze w Krakowie zwrot na rzecz skarżącego kwoty 200 zł (dwieście złotych) uiszczonej tytułem opłaty od skargi.

SSO Lucyna Rajchel SSO Barbara Kursa SSO Renata Stępińska

## UZASADNIENIE

Skarżąca R. B. domagała się stwierdzenia, że w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Podgórze w Krakowie pod sygn. DzKw 33814-15/18 nastąpiło naruszenie jego prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki; żądała zasądzenia na jego rzecz sumy pieniężnej w wysokości 4000 zł wraz ze zwrotem kosztów postępowania, a także zobowiązania Sądu Rejonowego do niezwłocznego rozpoznania wniosku o wpis w księdze wieczystej nr (...).

Skarb Państwa – Prezes Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie wniósł o oddalenie skargi, wskazując na to, iż sprawa miała charakter skomplikowanej i konieczne było dwukrotne zwracanie się o komornika, w tym o uzupełnienie złożonego uzasadnienia zaskarżonej czynności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga była częściowo uzasadniona.

Zgodnie z art. 2 ust 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004 roku, Nr 179, poz. 1843 ze zm.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Zgodnie z kolei z art. 2 ust 2 tej ustawy dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej naczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Analiza akt sprawy o sygn. akt II DzKw 33814 -15/18 wskazuje, iż skarga na przewlekłość postępowania znajduje uzasadnione podstawy (...), jakkolwiek nie w całości jej argumentacja, jak i wysokość żądanej kwoty mogą być uznane za uzasadnione. Skarżąca pomija zwłaszcza szczególną sytuację związaną z księgą wieczystą (...), która z całą pewnością była jej wiadoma.

W zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia sprawy Sąd Okręgowy ustalił, iż w dniu 26 marca 2018 r. drogą elektroniczną złożony został wniosek R. B. o wpis hipoteki do księgi wieczystej: W dniach 27.06.2018 r. i 2.10.2018 r. skarżąca składała wnioski o przyśpieszenie, które pozostały bez odzewu. Te twierdzenia zawierała także skarga R. B.. Skarżąca pominęła jednakże, że jej wniosek z dnia 26 marca 2018 r. zawierał także inne żądania, a to żądanie wykreślenia roszczenia z działu III księgi wieczystej (...), żądanie wykreślenia roszczenia o ustanowienie hipoteki na (...)SA w dziale IV księgi wieczystej (...) i żądanie założenia księgi wieczystej dla lokalu po wydzieleniu z księgi wieczystej (...) z wpisem własności na rzecz R. B. i wpisem hipoteki na rzecz (...) SA. Jednocześnie ustalono, iż do księgi wieczystej (...) wpłynęły łącznie 552 wnioski, a na dzień złożenia wniosku skarżącej do rozpoznania pozostało 287 wcześniejszych nie rozpoznanych jeszcze wniosków. Wnioski te dotyczyły w pierwszej kolejności roszczeń wynikających z umów przedwstępnych oraz deweloperskich, oraz wniosków o ustanowienie własności lokali i wpis własności na rzecz nabywców, a także wykreślenia roszczeń.

W postępowaniu wieczystoksięgowym jedną z jego naczelnych zasad jest zasada rozpoznawania spraw według kolejności ich wpływu. Wynika ona z art. 626<sup>6</sup> § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 626<sup>7</sup> k.p.c. Zasada ta utrwalona została także w uchwale składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2009 r., sygn. akt III CZP 80/09, zgodnie z którą Sąd rozpoznając wniosek o wpis w księdze wieczystej związany jest stanem rzeczy istniejącym w chwili złożenia wniosku i kolejnością jego wpływu. Z tego wynika, iż w przypadku wpływu wielu wniosków - jak w sprawie niniejszej - wniosek może zostać rozpoznany dopiero po rozpoznaniu wszystkich wcześniejszych wniosków złożonych do tej księgi wieczystej, które wniosek dotyczy, gdyż pominięcie kolejności rozpoznawania wniosków złożonych do tej samej księgi wieczystej mogłoby skutkować nawet stworzeniem przez Sąd wieczystoksięgowy stanu niezgodności pomiędzy stanem ujawnionym w księdze wieczystej, a rzeczywistym stanem prawnym.

Wynika z tego, iż ocena czy zwłoka w rozpoznaniu sprawy skarżącej była uzasadniona powinna być dokonana przy uwzględnieniu zasady rozpoznawania spraw według kolejności ich wpływu. Niewątpliwie czas rozpoznania wniosku wieczystoksięgowego uzależniony od ogólnej ilości wniosków wpływających do IV Wydziału Ksiąg Wieczystych, a dodatkowo w tej sprawie przy uwzględnieniu, iż do samej tej księgi wieczystej wpłynęło w marcu 2018 r. aż 318 wniosków. Jednak nie wszystkie argumenty Skarbu Państwa wnoszącego o oddalenie skargi mogą znaleźć uznanie. O

ile można założyć, iż w tego typu przypadku okres sześciu, siedmiu czy nawet ośmiu miesięcy nie mógłby być oceniony jako powodujący przewłokę w postępowaniu, to jednak czas blisko 12 miesięcy oczekiwania na rozpoznanie wniosku, musi być oceniony, jako nieuzasadniona zwłoka w postępowaniu.

Sąd Okręgowy ma na względzie, iż Sądy Rejonowe borykają się od dłuższego czasu z brakami kadrowymi przy jednoczesnym wzroście wpływu nowych spraw, a także znana jest mu trudna sytuacja kadrowa Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie, w tym szczególnie sytuacja IV Wydziału Ksiąg Wieczystych, jednakże z punktu widzenia prawa strony do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie nie ma zasadniczego znaczenia, że sędzia, referendarz i/lub inni pracownicy sądu są obciążeni pracą w stopniu uniemożliwiającym terminowe wykonywanie obowiązków, jakkolwiek należy podkreślić, że za nadmierne obciążenie pracą ani sędzia, ani referendarz, ani pracownicy wykonujący zarządzenia nie ponoszą odpowiedzialności. Odpowiedzialność w tym zakresie ponosi państwo za prawidłowe zorganizowanie wymiaru sprawiedliwości tak co do obsady kadrowej jak i podziału kompetencji (por. wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu z dnia 7 lipca 2015 roku w sprawach Rutkowski i inni przeciwko Polsce skargi nr 72287/10, 13927/11 i 46187/11). Istotą skargi o przewlekłość postępowania nie jest bowiem to, czy poszczególne osoby wykonujące kompetencje sądu lub czynności na rzecz sądu działają opieszale w sposób zawiniony. Istotą tej skargi jest, czy państwo jako zorganizowana struktura społeczna realizująca przyznane jej konstytucyjnie uprawnienia władcze potrafi w taki sposób zorganizować proces rozstrzygania sporów aby zagwarantować obywatelowi realizację prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Taki standard ochrony wyznacza Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. poz. 284, z późn. zm.), który to standard Sąd orzekający w sprawie skargi na przewlekłość ma obowiązek stosować o czym obecnie wprost stanowi art. 1 ust. 3 ustawy. Standard ten niewątpliwie nie został w niniejszej sprawie dotrzymany, skoro od daty wpływu wniosku upłynął już blisko rok. Przy tym pamiętać należy, iż w dniach 27 czerwca 2018 oraz 2.10.2018 r. skarżąca składała wnioski o przyspieszenie wpisu, a wpis nadal nie został dokonany. W tej szczególnej sytuacji należy rozważyć zmianę organizacji pracy w taki sposób aby wnioskowi, które wpłynęły do księgi wieczystej (...) nadać sprawny bieg. Jednak wniosek skarżącej o zobowiązanie Sądu Rejonowego do niezwłocznego rozpoznania wniosku nie mógł zostać uwzględniony uwagi na zasadę rozpoznawania wniosków według kolejności ich wpływu, o czym była już mowa wyżej.

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 1 sentencji na podstawie art. 12 ust. 2 powołanej ustawy, zgodnie z którym uwzględniając skargę, sąd stwierdza, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania. Zgodnie z art. 12 ust. 4 cytowanej wyżej ustawy w obecnym brzmieniu, uwzględniając skargę, sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa sumę pieniężną w wysokości od 2000 do 20000 złotych. Sąd Okręgowy uznał, że odpowiednią dla zrekompensowania skarżącej naruszenia jego praw jest kwota 2000 zł. Żadaną przez skarżącą kwotę 6000 zł Sąd uznał za wygórowaną, także z uwagi na szczególne okoliczności dotyczące wniosków do (...). Dalej idąca skarga podlegała zatem oddaleniu.

Wobec uwzględnienia skargi zwrotowi na rzecz skarżącego, w trybie art. 17 ust. 3 ustawy, podlegała uiszczona tytułem opłaty od skargi kwota 200 zł.

SSO Lucyna Rajchel SSO Barbara Kurska SSO Renata Stępińska